

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, 11 września 2006 r.

V kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSP – 140 – 90(3)/06

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Przekazuję **stanowisko Rady Ministrów** w sprawie przedłożonego przez Prezydenta RP projektu ustawy

- **o Państwowej Inspekcji Pracy** (druk nr 712).

Jednocześnie informuję, że do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych upoważniony został Minister Pracy i Polityki Społecznej.

(-) Jarosław Kaczyński

**Stanowisko Rządu
do prezydenckiego projektu ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy
(druk nr 712)**

Prezydencki projekt ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy zawarty w druku sejmowym nr 712 stanowi propozycję uchwalenia nowej ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy, która miałaby zastąpić obecnie obowiązującą ustawę z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy.

W projektowanej nowej ustawie o Państwowej Inspekcji Pracy zachowuje się dotychczasowy status Państwowej Inspekcji Pracy jako organu podległego bezpośrednio Sejmowi RP; nowo tworzona Inspekcja Pracy miałaby przejąć uprawnienia i obowiązki dotychczasowej Inspekcji, jak również zatrudnionych przez nią pracowników.

Nadzór nad Państwową Inspekcją Pracy sprawować ma nadal Rada Ochrony Pracy – organ niezależny od administracji rządowej. Organami Państwowej Inspekcji Pracy będą wyłącznie Główny Inspektor Pracy i okręgowi inspektorzy pracy. Projektowana ustawa przewiduje przeniesienie kompetencji do stosowania środków prawnych na okręgowego inspektora pracy jako organu I instancji. Organem II instancji byłby natomiast Główny Inspektor Pracy. Inspektorzy pracy zgodnie z projektem posiadaliby jedynie uprawnienia kontrolne.

Prezydencki projekt ma zapewnić realizację dwóch celów, tj. rozszerzenie kontrolnych kompetencji Państwowej Inspekcji Pracy oraz wzmocnienie instrumentów prawnych służących skuteczniejszej walce z naruszeniami prawa pracy.

W ocenie Rządu zakres projektowanych zmian zapewni realizację tych celów. Warto bowiem zwrócić uwagę na następujące rozwiązania proponowane w nowej ustawie o Państwowej Inspekcji Pracy:

- poszerzenie zakresu zadań Państwowej Inspekcji Pracy o kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących legalności zatrudnienia oraz przejęcie przez Państwową Inspekcję Pracy pracowników urzędów wojewódzkich, spełniających wymagania w zakresie wykształcenia i wykonujących dotychczas takie zadania. Obecnie taką kontrolę sprawuje wojewoda, na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- poszerzenie zadań Państwowej Inspekcji Pracy o ściganie wykroczeń związanych m.in. z kontrolą legalności zatrudnienia oraz wykroczeń przewidzianych w ustawie o informowaniu i konsultowaniu pracowników. W sprawach tych inspektor pracy będzie występował w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wyposażenie Głównego Inspektora Pracy w uprawnienie do przeprowadzania, w razie potrzeby, kontroli przestrzegania prawa pracy z pominięciem właściwości miejscowej okręgowych inspektorów pracy,

- uznanie, że nakazy wypłaty wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń ze stosunku pracy podlegają natychmiastowemu wykonaniu,
- uporządkowanie przepisów dotyczących postępowania kontrolnego, z uwzględnieniem przejęcia czynności kontrolnych dotyczących legalności zatrudnienia.

Realizacji zakładanych celów służą także - w ocenie Rządu – proponowane zmiany w kilku innych ustawach, zwłaszcza w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w Kodeksie pracy, w Kodeksie karnym, w Kodeksie postępowania karnego, w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia. Chodzi tu w szczególności o następujące propozycje:

- podwyższenie wysokości grzywny w celu przymuszenia, a także wprowadzenie możliwości różnicowania wysokości zwracanej grzywny, gdy zobowiązany wykonał nałożony na niego obowiązek, co do zasady zwracane byłoby 75% wysokości grzywny a jedynie w uzasadnionych przypadkach – 100%,
- podwyższenie wysokości grzywny za wykroczenia przeciwko prawom pracownika, wymienione w Kodeksie pracy. Grzywna w wysokości od 1 000 zł do 30 000 zł. miałyby być określona wprost w Kodeksie pracy. Obecnie w Kodeksie nie wskazuje się wysokości kary grzywny, co oznacza że stosuje się w tym zakresie przepisy Kodeksu wykroczeń określające wysokość grzywny na poziomie od 20 do 5 000 zł,
- wprowadzenie nowego przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową – zagrożonego karą pozbawienia wolności do lat 3 - polegającego na niewykonaniu, zgodnie z orzeczeniem sądu, obowiązku wypłaty wynagrodzenia za pracę lub innego świadczenia ze stosunku pracy,
- wprowadzenie możliwości orzeczenia przez sąd obowiązku naprawienia wyrządzonej szkody w przypadku skazania za przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową; obecnie brak takich regulacji,
- przyznanie organom Państwowej Inspekcji Pracy uprawnień pokrzywdzonego w postępowaniu karnym w sprawach o przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową,
- przyznanie inspektorowi pracy w postępowaniu mandatowym prawa do nakładania kary grzywny: w wysokości do 2 000 zł (obecnie do 1 000 zł), a w warunkach „recydywy” – w wysokości do 5 000 zł (obecnie brak takiego uprawnienia),
- rozszerzenie zakresu spraw, w których Główny Inspektor Pracy lub okręgowy inspektor pracy jest oskarżycielem publicznym m.in. o sprawy związane z kontrolą legalności zatrudnienia.

Rząd pozytywnie ocenia rozwiązania prawne zaproponowane w projektowanej ustawie.

Przejęcie przez Państwową Inspekcję Pracy uprawnień, które dotychczas przysługiwały wojewodzie przyczyni się do zwiększenia efektywności przeprowadzanych kontroli. Dotychczasowe rozproszenie uprawnień kontrolnych i powierzenie ich wykonywania różnym

organom, nie w pełni zapewnia kompleksowe spojrzenie na problem naruszania przepisów prawa. Skupienie w jednym ręku uprawnień kontrolnych związanych z przestrzeganiem przepisów prawa pracy oraz przepisów dotyczących legalności zatrudnienia, sprzyjać będzie sprawniejszemu i skuteczniejszemu egzekwowaniu przestrzegania obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie.

Proponowane zmiany w innych ustawach nie tylko przyznają organom kontrolnym szerszy zakres uprawnień, ale także podwyższając kary za wykroczenia i przestępstwa w obszarze prawa pracy, zapewnią skuteczniejszą realizację prewencyjnej funkcji kary wobec nieuczciwych pracodawców.

Rząd opowiada się za prowadzeniem dalszych prac parlamentarnych nad prezydenckim projektem ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy zawartym w druku nr 712 i wyraża nadzieję, że wejście w życie proponowanych rozwiązań usprawni działanie Państwowej Inspekcji Pracy, a także pozwoli na bardziej skuteczną walkę z łamiącymi prawo pracodawcami.

Ponadto Rząd jest zdania, że w dalszych pracach projekt wymaga poprawek legislacyjno – redakcyjnych.

Pozytywnie opiniując przyjęte w projekcie ustawy rozwiązania prawne, zgłasza się następujące uwagi o charakterze szczegółowym:

- 1) proponuje się uzupełnić art. 25 projektowanej ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy o przepis określający termin doręczenia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli w celu właściwej realizacji przepisu art. 79 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej,
- 2) proponuje się nadać następujące brzmienie art. 51 pkt 1:
„1) w ust. 2 pkt 5a otrzymuje brzmienie:
„5a) kontrola przestrzegania legalności zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, wykonywania pracy oraz prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców, w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.)”
- 3) należałoby ponownie rozważyć, czy konieczne jest upoważnienie ministra właściwego do spraw administracji publicznej do wydawania rozporządzeń w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach pracowników urzędów wojewódzkich stających się pracownikami Państwowej Inspekcji Pracy oraz sposobu i trybu przejęcia toczących się postępowań sądowych i administracyjnych (art. 60 ust. 2 oraz art. 61 ust. 3 projektowanej ustawy). W ocenie Rządu przepisy projektowanej ustawy w sposób wystarczający regulują te kwestie i nie wydaje się celowe wydawanie rozporządzeń w tym zakresie.